

Halvårsrapport

1. halvår 2017

Aarhus Letbane I/S

1. januar – 30. juni 2017

Aarhus Letbane I/S
P. Hiort Lorenzens Vej 71-95
DK-8000 Aarhus C

CVR: 34704724
info@aarhusletbane.dk
letbanen.dk

Indhold

Ledespåtegning	2
De uafhængige revisorers erklæringer	3
Ledelsesberetning	5
Selskabsoplysninger	5
Hoved- og nøgletal	6
Halvårsrapport 1. januar – 30. juni	13
Anvendt regnskabspraksis	15
Resultatopgørelse	16
Balance	17
Pengestrømsopgørelse	19
Noter	20

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt halvårsrapporten for perioden 1. januar - 30. juni 2017 for Aarhus Letbane I/S.

Halvårsregnskabet, der er reviewet af selskabets revisorer men ikke revideret, er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse D-virksomheder og interessentskabskontraktens bestemmelser om regnskabsaflæggelse.

Det er vores opfattelse, at halvårsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2017 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for perioden 1. januar - 30. juni 2017.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens aktiviteter og økonomiske forhold, periodens resultat og for koncernens finansielle stilling, væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen står overfor.

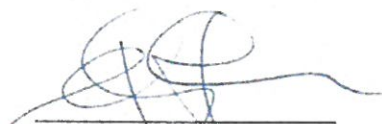
Aarhus, den 17. august 2017

Direktion:

Claus Rehfeld Moshøj

Bestyrelse:

Johnny B. Hansen
Formand

Christian Merrild

Mette Skot

Kristian Würtz

Bünyamin Simsek

Poul Erik Christensen

Arne Lægaard

De uafhængige revisorers erklæringer

Til kapitalejerne i Aarhus Letbane I/S

Vi har udført review af perioderegnskabet for Aarhus Letbane I/S for perioden 1. januar – 30. juni 2017, som omfatter konsolideret resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter. Perioderegnskabet er udarbejdet efter årsregnskabsloven og efter samme regnskabspraksis som anvendt i årsregnskabet for 2016.

Ledelsens ansvar for perioderegnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et perioderegnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde perioderegnskabet uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af perioderegnskabet, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om perioderegnskabet. Vi har udført vores review i overensstemmelse med den internationale standard om review af et perioderegnskab udført af selskabets uafhængige revisor og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning og god offentlig revisionskik.

Dette kræver, at vi skal udtrykke en konklusion om, hvorvidt vi er blevet bekendt med forhold, der giver os grund til at mene, at perioderegnskabet som helhed ikke i alle væsentlige henseender er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Denne standard kræver også, at vi overholder etiske krav.

Et review af perioderegnskabet i overensstemmelse med den internationale standard om review af et perioderegnskab udført af selskabets uafhængige revisor er en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed. Revisor udfører handlinger, der primært omfatter forespørgsler til ledelsen og andre i selskabet, hvor dette måtte være relevant, samt anvendelse af analytiske handlinger og vurdering af det opnåede bevis.

Omfanget af de handlinger, der udføres ved et review, er betydeligt mindre end ved en revision udført efter de internationale standarder om revision. Vi udtrykker derfor ingen revisionskonklusion om perioderegnskabet.

Konklusion

Ved det udførte review er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at perioderegnskabet ikke giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2017 samt af resultatet af dets aktiviteter og pengestrømme for perioden 1. januar – 30. juni 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

De uafhængige revisorers erklæringer

stilling pr. 30. juni 2017 samt af resultatet af dets aktiviteter og pengestrømme for perioden 1. januar – 30. juni 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til det udførte review af perioderegnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med perioderegnskabet.

Aarhus, den 17. august 2017

Ernst & Young

Godkendt Revisionspartnerselskab

CVR 30700228

Claus Hammer-Pedersen
statsaut. revisor

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger

Aarhus Letbane I/S
P. Hiort-Lorenzens Vej 71-95
8000 Aarhus C

Telefon: 40 31 61 91
Hjemmeside: www.letbanen.dk
E-mail: info@aarhusletbane.dk
CVR-nr.: 34 70 47 24
Stiftet: 30. august 2012
Hjemstedskommune: Aarhus
Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Bestyrelse

Johnny B. Hansen (formand)
Christian Merrild (næstformand)
Mette Skøt
Kristian Würtz
Bünyamin Simsek
Poul Erik Christensen
Arne Lægaard

Direktion

Claus Rehfeld Moshøj

Revision

Ernst & Young
Godkendt Revisionspartnerselskab
Værkmestergade 25
8000 Aarhus C

Ejerforhold

Aarhus Kommune, 50 %
Region Midtjylland, 50 %

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

tkr.	1/1-30/6 2017	1/1-30/6 2016	1/1-31/12 2016
Hovedtal			
Resultat af primær drift	-20.276	-10.755	-24.366
Resultat af finansielle poster	-24	-164	-281
Periodens resultat	-20.300	-10.919	-24.647
Anlægsaktiver	3.012.240	2.044.698	2.445.926
Omsætningsaktiver	409.142	176.514	411.949
Aktiver i alt (balancesum)	3.421.382	2.221.212	2.857.875
Egenkapital	801.506	674.334	760.407
Kortfristede gældsforpligtelser	897.816	402.515	487.395
Pengestrøm fra driftsaktiviteten	84.129	-26.727	-82.786
Pengestrøm til investeringsaktiviteten	-566.314	-231.820	-633.048
Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten	548.318	256.686	747.151
Pengestrøm i alt	66.133	-1.861	31.317
Nøgletal			
Likviditetsgrad	45,57	43,88	84,52
Soliditetsgrad	23,43	30,38	26,61
Egenkapitalforrentning	-2,60	-1,70	-3,65
Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	30	31	29

Nøgletallene er beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015". Der henvises til definitioner og begreber under anvendt regnskabspraksis.

Efter første halvår er målet i sigte

Midt på året var der også etableret kørestrøm langs den nye havnefront – her ved DOKK1. Chili Foto

Letbanen godt på vej mod åbning den 23. september

De første seks måneder af 2017 blev præget af markant fremdrift på anlægsarbejdet.

Midt på året var letbaneanlægget teknisk færdigbygget med skinner, kørestrøm og signalanlæg på strækningen mellem Aarhus H og Aarhus Universitetshospital i Skejby. Også på det korte stykke mellem letbanens Trafik- og Service Center i banegraven og Aarhus H er der nu etableret kørestrøm.

De nye perroner på strækningen mangler kun mindre arbejder for at være klar til at håndtere passagerer. Udstyr på perronerne som infoskærme og højttalere er monteret og afprøvet. Alle nye stationer på den indre strækning ventes at være klar til brug, når Letbanen åbner.

Blandt udestående anlægsarbejder på den indre strækning er mindre opgaver med eksempelvis at færdiggøre helleanlæg, fodgængerovergange, dræn og lignende. Et problem med støj fra køreledninger, der slår mod hinanden i blæsevej, er ved at blive løst ved hjælp af små afstandsstykker, der holder den dobbelte køretråd adskilt.

Bortset fra tilslutning af tre omformerstationer, var der ved udgangen af juni også etableret kørestrøm på strækningen mod Odder. En del af strækningen benyttes til testkørsler. Samtidig arbejdes der på at tilpasse de eksisterende stationer på strækningen med nye perronforkanter, der passer til letbanetogene og sikrer niveaufri ind- og udstigning.

Banedanmark arbejder fortsat på at hastighedsopgradere strækningen mod Grenaa. Efter planen afslutter Banedanmark dette arbejde i løbet af september, men allerede nu har ASAL-konsortiet adgang til at arbejde på delstrækninger, hvor Banedanmark ikke er til stede.

Ledelsesberetning

ASAL-konsortiet kan dog ikke færdiggøre deres arbejde på strækningen, før Banedanmark helt har afsluttet deres opgaver. Der arbejdes derfor fortsat på at fastlægge den endelige tidsplan for anlægsarbejdet og de følgende testkørsler på Grenaabanen, der skal munde ud i den nødvendige sikkerhedsgodkendelse af strækningen.

På strækningen mellem Nørreport og Brendstrupgårdsvej i Skejby via Nørrebrogade, Randersvej, Nehrus Allé og Olof Palmes Allé er der udlagt sand og jord, så der kan skabes et græsklædt, grønt tracé. De første planter bliver sået i løbet af september, så tracéet ventes at stå i fuldt flor i foråret 2018.

Fra Nørreport til Skejby, her Nørrebrogade, er der udlagt sand og jord i tracéet, så det kan beplantes. Chili Foto.

Beplantningen af letbanens tracé er resultatet af et unikt samarbejde med Aarhus Kommune og Naturhistorisk Museum om nogle lige så unikke plantearter. Planterne transplanteres fra Godbanearealet, hvor sejlviede og lavtvoksende arter med farverige navne som stinkende storkenæb, sandskæg, vårvikke, bidende stenurt og voldtician vokser. Området skal byudvikles og de sjældne arter, der har bevist deres levedygtighed i baneterræn, var derfor truet af udryddelse. Nu lever de videre som en naturlig markering af letbanens spor gennem Aarhus.

Åbning udskudt til 23. september

Selv om der således var god fremdrift på anlægsarbejdet i første halvår 2017, stod det i marts klart, at det ville blive svært at nå den oprindelige målsætning om at køre på den indre strækning fra juni 2017.

Trods et intensivt planlægningsarbejde med ASAL-konsortiet trak det ud med at få etableret en robust åbningsdato. 23. marts udsendte Aarhus Letbane derfor en pressemeddelelse om, at åbningen af Letbanen ville blive forsinket tre måneder.

Ledelsesberetning

ASAL-konsortiet har ikke kunnet holde deres tidsplaner. Letbanen er den første af sin slags i Danmark, og det har også givet ekstra opgaver omkring den afgørende sikkerhedsgodkendelse af letbanesystemet som eksempelvis udarbejdelse og godkendelse af næsten 3.000 sikkerhedsdokumenter.

I løbet af foråret lykkedes det at udarbejde en detaljeret tidsplan med ASAL-konsortiet, inklusive en åbningsdato for kommerciel drift på den indre strækning.

Letbanen åbner for passagerer lørdag 23. september 2017. I den første uge af december følger strækningen mellem Aarhus og Odder. På samme tidspunkt bliver der også forbindelse mellem Skejby og Lisbjerg. Derefter ventes strækningen mellem Aarhus H og Grenaa at være klar til drift i første halvdel af 2018. Når det sker, bliver det samtidig muligt at køre fra Lystrup til Lisbjerg og derfra videre til Skejby og Aarhus. Dermed vil letbanens samtlige 110 km være i drift.

Aarsleff Rail klar til vedligehold

Aarsleff Rail, der for et år siden vandt udbuddet om at vedligeholde Aarhus Letbanes infrastruktur, har gennemført den teoretiske uddannelse der kræves for at servicere skinneanlæg og kørestrøm. Godt 20 medarbejdere vil være beskæftiget med opgaven, og de har gennemført den teoretiske undervisning i kørestrøm, sikringsanlæg, operative regler og omformerstationer.

Frem mod letbanens åbning skal Aarsleff Rails medarbejdere også gennemføre en praktisk uddannelse, hvor de følger ASALs medarbejdere for at blive fortrolige med anlægget og lære, hvordan man vedligeholder og fejlretter. Aarsleff Rails umiddelbare vurdering er, at de kommer til at arbejde med et grundlæggende veludført og tilgængeligt letbaneanlæg.

Stadler har leveret 23 af 26 tog

Ved udgangen af juli havde togproducenten Stadler leveret 23 af i alt 26 letbanetog. Der skal bruges otte letbanetog i opstartsfasen, når driften på den indre strækning indledes ultimo september.

Kvaliteten af de leverede tog er fortsat høj. Siden november 2016 har letbanetogene kørt testkørsler på en 1.500 meter lang strækning i Viby, og i maj i år blev testen udvidet med en længere strækning mellem Tranbjerg og Malling. På disse strækninger syd for Aarhus er der især udført udholdenheds- og bremsetests af letbanetogene.

Ud over letbanetog har Aarhus fået leveret to servicekøretøjer. Disse køretøjer bruges blandt andet til at rengøre spor, klippe den grønne bevoksning på den indre strækning 'green slab' og til at fjerne sne. Køretøjerne er af typen Unimog, der både kan køre på vej og bane. Letbanen råder i forvejen over en tredje Unimog, der bruges til at trække letbanetog, når der f.eks. ikke er strøm. Dermed er flåden af servicekøretøjer komplet.

Ledelsesberetning

Midt på året havde Stadler leveret 23 togsæt - dermed mangler der kun tre letbanetog i flåden. Chili Foto.

På vej mod sikkerhedsgodkendelse

Aarhus Letbane holder fortsat den stramme tidsplan for at få den sikkerhedsgodkendelse, der er nødvendig for at kunne åbne den 23. september. Det gælder sikkerhedsgodkendelse af køretøjer, de tekniske systemer og Operative Regler samt hele systemdefinitionen.

I første halvår er der også udført beredskabsøvelser med Østjyllands Brandvæsen. Det lokale brandvæsen har fået undervisning i og udført praktiske øvelser, der gør dem i stand til at håndtere nedrevne kørestrømsledninger og løfte de tunge letbanetog, hvis de skal bjærge personer under køretøjerne i forbindelse med ulykker.

En vigtig milepæl blev nået i begyndelsen af august. Her havde Aarhus Letbane flere konstruktive møder med Trafikstyrelsen, hvor det lykkedes at lukke alle de fem største udeståender, der hidtil har stået i vejen for en samlet sikkerhedsgodkendelse. Dermed er AAL godt på vej til at få den nødvendige sikkerhedsgodkendelse af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Letbanens operatør, Keolis, er langt fremme med hovedparten af deres opgaver: Flere end 50 af i alt 80 letbaneførere er uddannet, lige som alle 12 medarbejdere til letbanens kontrolcenter (OCC) er ansat og uddannet.

Uddannelsen foregår på Letbanens Trafik- og Service Center og omfatter både teori og kørsel med letbanetogene på flere teststrækninger. For at blive letbanefører skal man være i besiddelse af stort kørekort. Transporterfaring er en fordel, men Keolis lægger især vægt på at udvælge letbaneførere, der kan tilbyde kunderne en høj grad af sikkerhed og service til de kommende passagerer i Letbanen.

Ledelsesberetning

Testkørsler med fokus på sikkerhed

Sikkerhed for letbanens passagerer og medtrafikanter er en vigtig del af de testkørsler, som Aarhus Letbane indledte på den indre strækning den 15. maj.

Testkørslerne begyndte på en kort strækning i Skejby, men er siden udvidet til at omfatte hele strækningen fra Aarhus H til Aarhus Universitetshospital i Skejby. Letbaneførerne bruger ikke mindst testkørslerne til at øve sig i at køre som om Letbanen er i drift, opbygge erfaring og afdække eventuelle sikkerhedsmæssige mangler. Alle tekniske systemer og selve togene afprøves intensivt, så man kan undgå fejl og driftsforstyrrelser, når Letbanen går i drift.

Fra starten af august nåede testkørslerne en frekvens på fire afgange per time.

Dermed er letbanetogene for alvor blevet synlige i det aarhusianske gadebillede, hvilket har fået god dækning i både lokale og nationale medier.

Kampagne

Samtidig med at testkørslerne blev intensiveret, lancerede Aarhus Letbane en sikkerhedskampagne. Kampagnen skal gøre østjyderne opmærksomme på, at de skal lære at omgås en ny trafikant i gadebilledet, der er stor, tung, bruger lang tid på at bremse og ikke kan styre uden om forhindringer.

Kampagnen består af flere elementer. Langs teststrækningen er der opsat advarselsskilte i Letbanens markante røde farve. Skiltene advarer trafikanter om, at der kan komme letbanetog fra begge sider og opfordrer gående til at benytte fodgængerfelter, når de skal krydse sporene.

Større virksomheder og institutioner tæt på teststrækningen har fået udleveret plakater og en folder med fire gode råd til, hvordan man bedst omgår byens nye letbane. Denne opmærksomhedskampagne er lanceret under overskriften 'Pas på Letbanen – den er ny i trafikken' og med en rød ballon som gennemgående, visuelt element. Ballonen skal lede tankerne hen på en anden kendt kampagne om barnet, der begynder i skole og for første gang skal ud i trafikken på egen hånd.

De fire råd er:

- Jeg fylder måske lidt rigeligt – hold afstand til sporet, Letbanen er bredere, end du tror.
- Jeg er den stille type – hold godt øje med Letbanen, du kan ikke høre den.
- Jeg er lidt ensporet. Stå ikke på sporet – Letbanen kan ikke køre udenom.
- Jeg er laaaaang tid om at bremse – skynd dig væk fra sporet, Letbanen vejer 50 ton.

Kampagnen, der er udviklet i samarbejde med bureauet Advice og Aarhus Kommune, er også lanceret på Facebook og Instagram og som helsidesannoncer i Århus onsdag.

Ledelsesberetning

Skilte langs teststrækningen skal gøre trafikanterne opmærksomme på den nye gigant i gadebilledet. Chili Foto.

Sikkerhedskampagnen har fået god mediedækning. Baseret på tilbagemeldinger fra bl.a. letbaneførerne, vil Aarhus Letbane løbende vurdere, om kommunikationsindsatsen omkring trafikikkerhed skal ændres eller intensiveres.

'Lethbanen' brød gennem lydmuren

27. april kunne Aarhus Letbane afsløre, at den danske filminstruktør, forfatter og tidligere aarhusianer Jørgen Leth indtaler stationsnavne og servicebeskeder for Aarhus Letbane.

Nyheden fik overvældende mediedækning: Inden dagen var omme, havde den været i alle større, danske medier. TV2 Østjylland havde nyheden først og her så flere end 315.000 opslaget på stationens Facebook-side. En rekord ifølge tv-stationen selv.

Antallet af likes, delinger og kommentarer på de sociale medier kunne allerede samme dag tælles i tusinder, og langt de fleste var positive. I Odense og København blev der lavet konkurrencer om, hvilke lokale berømtheder der skal lægge stemme til de kommende letbaner der.

Alt i alt har Jørgen Leth været med til at skabe massiv og positiv omtale af Aarhus Letbane og dermed et godt udgangspunkt for yderligere omtale frem til åbningen i september.

Mens det er planen at bruge Jørgen Leths stemme i enkelte tog og ved særlige lejligheder, vil Letbanen også få en anden stemme til daglig. Den leveres af skuespillerinden Anna Nøhr Tolstrup, der er valgt fordi hendes stemme endnu ikke er kendt fra tv eller radio, men er let, omsorgsfuld og behagelig og besidder et lille strejf af den lokale, østjyske dialekt.

Ledelsesberetning

Direktør forlader Aarhus Letbane

Med færdiggørelsen af Aarhus Letbane og den heraf følgende overgang til drift, skal der etableres en organisation til at varetage Letbanen fremover. I forbindelse med udløb af sin kontrakt, har direktøren for Aarhus Letbane, Claus Rehfeld Moshøj, valgt at søge nye udfordringer og forlader derfor selskabet med udgangen af 2017.

Allerede i juni igangsatte bestyrelsen en proces for at finde en afløser. Bestyrelsen forventer at kunne præsentere en ny direktør for Aarhus Letbane i løbet af efteråret.

Aktiviteter og økonomi

Perioden 1. januar - 30. juni 2017 udviser et negativt resultat på 20,3 mio. kr. Underskuddet er som forventet og hidrører fra lønninger i selskabet samt andre driftsomkostninger. Periodens samlede anlægsinvesteringer udgør 566,3 mio. kr., hvilket primært dækker udgifter til udført anlægsarbejde.

ASAL-konsortiet har rejst en række claims mod Aarhus Letbane, ligesom Aarhus Letbane har rejst en række claims mod konsortiet. ASAL-konsortiets claims går primært på tidsfristforlængelser, men kan få økonomiske konsekvenser, mens Aarhus Letbanes claims primært går på den forsinkede idriftsættelse. Der pågår forhandlinger mellem Aarhus Letbane og ASAL-konsortiet om et forlig, så en langstrakt og dyr retslig proces undgås. Udfaldet af disse forhandlinger vil have betydning for anlægsprojektets totaløkonomi.

Generelt er anlægsøkonomien hos Aarhus Letbane fortsat stram og reserverne er begrænsede. Selskabets vurdering af totaløkonomien er fortsat, at anlægsprojektet forventes gennemført indenfor bevillingerne.

Risici

Anlæg og åbning af Aarhus Letbane nærmer sig sin afslutning. I henhold til kontraktens Rider 3, skulle åbning være sket senest 1. juni 2017, for at ikke ASAL konsortiet skulle ifalde bod. Aarhus Letbane har derfor rejst krav mod konsortiet. Modsat har ASAL konsortiet rejst en række krav overfor Aarhus Letbane for forhold der har vist sig at afvige fra det udbudte, opgaver de opfatter som ekstraarbejder eller bygherreleverancer de mener har påvirket fremdriften.

Disse modsat rettede claims er helt almindelige ved store og komplekse anlægsopgaver. Der er endnu ikke indgået en aftale om det økonomiske mellemværende ligesom anlægsarbejderne ikke er afsluttet. Lykkes det ikke at indgå en aftale der forliger de modsatrettede krav, er det foreskrevet i kontrakten at mellemværendet skal afgøres ved Dansk Voldgift.

Der er fra ejerne rejst ønske om at anvende en større eller mindre del af reserven på Driftsanlæg til at afholde omkostninger til opretholdelsen af den udvidede busdrift. Det kan reducere reserven på Driftsanlæg til en størrelse så projektets rest risiko på Driftsanlæg ikke kan holdes inden for budgettet.

I forbindelse med projektafslutningen kan der opstå behov for at lave mindre afsluttende opgaver der viser sig ikke at have været dækket af nogen af de udbudte entrepriser. Det kan skyldes uklare grænseflader, uforudsete sikkerhedsmæssige forhold eller forglemmelser i udbudsmaterialet der først materialiserer sig sent i projektet. Aarhus Letbane gennemfører en risikoworkshop for at søge at afdække omfanget af disse mangler.

Ledelsesberetning

Som den første letbane i Danmark er det en særlig udfordring for Aarhus Letbane at opnå den sikkerhedsgodkendelse, der er nødvendig, før Letbanen får lov til at indlede kommerciel drift og køre med passagerer. Grundlaget for sikkerhedsgodkendelsen er etableret og der er en konstruktiv dialog med letbanens tilsynsmyndighed Trafik-, Bygge og Boligstyrelsen om godkendelsen af Aarhus Letbane som infrastrukturforvalter og godkendelsen af letbanetogene.

Risikoniveauet i forhold til passagerer, hvor langt hovedparten af de tilskadekomne indenfor baneområdet normalt befinder sig, stiger markant i forbindelse med idriftsættelsen af letbanen den 23. september 2017.

Letbanens drift afvikles på en kompleks og integreret IT infrastruktur. Derfor gennemføres der en omfattende test af systemet og simulering af hele letbanesystemet i perioden fra maj til september. Denne komplekse IT infrastruktur involverer dels systemets egen funktion og tilhørende fejlretning, men også brug og uddannelse af de operatører af de systemer der skal anvende det.

Uddannelse og kultur hos de førere der skal fremføre letbanetogene blandt og med borgerne er afgørende for letbanens samlede sikkerhedsniveau. Testperioden anvendes til at sikre at uddannelse indarbejdes og til at sikre at den rette sikkerhedskultur oparbejdes.

Operatøren Keolis har nogle udfordringer med udarbejdelsen af deres sikkerhedsledelsessystem og dermed med at opnå deres sikkerhedscertifikat. Driften kan ikke opstartes uden at både Infrastrukturforvalteren Aarhus Letbane er sikkerhedsgodkendt og Operatøren Keolis har fået udstedt et certifikat. Aarhus Letbane følger Keolis' arbejde og fremdrift nøje og er trådt ind for fagligt og på anden vis at hjælpe med udarbejdelsen af sikkerhedsledelsessystemet og sikkerhedsledelse, så Keolis rettidigt kan blive godkendt som Operatør af Letbanen.

Ledelsesberetning

Anvendt regnskabspraksis

Halvårsregnskabet for Aarhus Letbane I/S for perioden 1. januar – 30. juni 2017 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse D-virksomheder. Halvårsregnskabet er et koncernregnskab for Aarhus Letbane I/S og Aarhus Letbane Ejendomme ApS.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til selskabets årsrapport for 2016. Der henvises til årsrapporten for 2016 for nærmere beskrivelse af regnskabspraksis.

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

Resultatopgørelse

tkr.	Note	1/1-30/6 2017	1/1-30/6 2016	1/1-31/12 2016
Personaleomkostninger	1	-6.240	-5.532	-9.352
Andre driftsomkostninger		-18.125	-9.078	-22.618
Andre driftsindtægter	5	4.089	3.855	7.604
Resultat af primær drift		-20.276	-10.755	-24.366
Finansielle indtægter		153	0	129
Finansielle omkostninger		-177	-164	-410
Periodens resultat		-20.300	-10.919	-24.647
Forslag til resultatdisponering				
Foreslået udbytte		0	0	0
Overført resultat		-20.300	-10.919	-24.647
		-20.300	-10.919	-24.647

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

Balance

tkr.	Note	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
AKTIVER				
Anlægsaktiver				
Materielle anlægsaktiver				
Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger	2	3.012.240	2.044.698	2.445.926
Materielle anlægsaktiver i alt		3.012.240	2.044.698	2.445.926
Anlægsaktiver i alt		3.012.240	2.044.698	2.445.926
Tilgodehavender				
Andre tilgodehavender	3	260.542	134.870	337.065
Periodeafgrænsningsposter		11.812	4.168	4.229
Tilgodehavender i alt		272.354	139.038	341.294
Likvide beholdninger		136.788	37.476	70.655
Omsætningsaktiver i alt		409.142	176.514	411.949
AKTIVER I ALT		3.421.382	2.221.212	2.857.875

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

Balance

tkr.	Note	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
PASSIVER				
Egenkapital				
Egenkapital	4	801.506	674.334	760.407
Egenkapital i alt		801.506	674.334	760.407
Hensatte forpligtelser				
Andre hensatte forpligtelser		6.806	8.000	6.806
Hensatte forpligtelser i alt		6.806	8.000	6.806
Gældsforpligtelser				
Langfristede gældsforpligtelser				
Tilskud fra Staten	5	866.337	614.110	742.859
Tilskud fra Region Midtjylland		2.390	0	2.390
Kreditinstitutter	6	846.527	522.253	858.018
Langfristede gældsforpligtelser i alt		1.715.254	1.136.363	1.603.267
Kortfristede gældsforpligtelser				
Kreditinstitutter	6	557.901	271.086	187.058
Leverandører af varer og tjenesteydelser		308.220	107.253	230.844
Anden gæld		17.684	14.203	55.482
Periodiseret offentligt tilskud	7	14.011	9.973	14.011
Kortfristede gældsforpligtelser i alt		897.816	402.515	487.395
Gældsforpligtelser i alt		2.613.070	1.538.878	2.090.662
PASSIVER I ALT		3.421.382	2.221.212	2.857.875
Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.	8			
Nærtstående parter	9			

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

Pengestrømsopgørelse

tkr.	Note	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Resultat af primær drift		-20.276	-10.755	-24.366
Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital		-20.276	-10.755	-24.366
Periodiseret tilskud		-4.089	-3.855	-7.604
Ændring i driftskapital	10	108.518	-11.953	-50.535
Pengestrøm fra primær drift		84.153	-26.563	-82.505
Renteomkostninger		-177	-164	-410
Renteindtægter		153	0	129
Pengestrøm fra driftsaktivitet		84.129	-26.727	-82.786
Køb af materielle anlægsaktiver og forudbetalinger		-566.314	-231.820	-633.048
Køb af finansielle anlægsaktiver		0	0	0
Pengestrøm fra investeringsaktivitet		-566.314	-231.820	-633.048
Kapitalindsud fra interessenter		61.400	93.300	193.100
Tilskud fra Staten		127.566	73.700	206.200
Tilskud fra Region Midtjylland		0	0	2.390
Tilskud fra ELENA		0	0	4.038
Kreditinstitutter		359.352	89.686	341.423
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet		548.318	256.686	747.151
Periodens pengestrøm		66.133	-1.861	31.317
Likvider, primo		70.655	39.337	39.338
Likvider, ultimo		136.788	37.476	70.655

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

Noter

1 Personaleomkostninger

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Gager og lønninger	13.318	12.726	23.705
Pensioner	1.540	1.555	3.103
Andre omkostninger til social sikring	74	75	181
	<u>14.932</u>	<u>14.356</u>	<u>26.989</u>
Gennemsnitligt antal fuldtidsbeskæftigede	<u>30</u>	<u>31</u>	<u>29</u>

Heraf er 6.240 tkr. ført i resultatopgørelsen, mens 8.692 tkr er aktiveret. I personaleomkostningerne indgår periodiseret åremålsansættelsesbonus med 1.861 tkr.

2 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Kostpris 1. januar	2.445.926	1.812.878	1.812.878
Periodens tilgang	566.314	231.820	633.048
Materielle anlægsaktiver under udførelse i alt	<u>3.012.240</u>	<u>2.044.698</u>	<u>2.445.926</u>

3 Andre tilgodehavender

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Tilgodehavende moms	21.532	9.959	57.667
Tilgodehavende UMS	24.375	19.550	19.550
Tilgodehavende Aarhus Kommune	604	31.158	48.289
Tilgodehavende Aarhus Universitet	0	0	580
Tilgodehavende tilskud fra Staten	209.366	73.700	206.200
Tilgodehavende ELENA	4.038	0	4.038
Tilgodehavende husleje	151	0	252
Deposita	69	0	0
Øvrige tilgodehavender	407	503	489
	<u>260.542</u>	<u>134.870</u>	<u>337.065</u>

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

4 Egenkapital

Egenkapitalen pr. 30. juni 2017 kan specificeres således:

tkr.	Aarhus Kommune	Region Midt- Jylland	I alt
Ejerandel	50,00 %	50,00 %	100,00 %
Egenkapital 1. januar 2017	380.203	380.203	760.406
Ordinære indskud i perioden	54.700	6.700	61.400
Justering til ejerandel	-24.000	24.000	0
Overført, jf. resultatdisponering fordelt efter ejerandel	-10.150	-10.150	-20.300
Egenkapital 30. juni 2017	400.753	400.753	801.506

tkr.	Aarhus Kommune	Region Midt- Jylland	I alt
Indskud til anlæg:			
2012	73.646	11.489	85.135
2013	76.900	11.200	88.100
2014	251.800	36.900	288.700
2015	130.700	24.200	154.900
2016	178.300	21.900	200.200
2017	54.700	6.700	61.400
	766.046	112.389	878.435
Indskud til drift:			
2013	0	7.100	7.100
2016	0	-7.100	-7.100
	0	0	0
Indskud i alt	766.046	112.389	878.435

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

5 Tilskud fra Staten

tkr.	Indskud fra Staten i ejertid (konverteret til tilskud)		
	Tilskud	Tilskud	I alt
Tilskud fra Staten 1. april 2015	366.575	139.600	506.175
Andel af resultat i ejertid	-13.260	0	-13.260
Tilskud fra Staten efter andel af resultat 1. april 2015	353.315	139.600	492.915
Overført til tilskud	-353.315	353.315	0
Tilskud efter udtræden	0	389.766	389.766
Andel af resultat efter udtræden	0	-16.344	-16.344
Tilskud fra Staten 30. juni 2017	0	866.337	866.337

Tilskud fordelt pr. år:

tkr.	I alt
2012	88.375
2013	61.400
2014	356.400
2015	56.000
2016	206.200
2017 (6 måneder)	127.566
Tilskud i alt	895.941

Staten trådte ud af ejerskabet pr. 1. april 2015, hvor Statens indskud samt andel af resultat i ejertid i alt 353.315 t.kr. blev konverteret til et tilskud.

Tilskud fra Staten er ydet til dækning af investering i anlæg samt til bygherreorganisation og nedbringes dermed i takt med at der afholdes driftsomkostninger og afskrives på anlæggene. Statens andel udgør 47 % svarende til den tidligere ejerandel. Statens andel af årets resultat udgør 4.089 tkr.

Tilskud for 1. halvår 2017 samt for 4. kvartal 2016 er optaget som et tilgodehavende pr. 30. juni 2017.

6 Kreditinstitutter

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Forfald efter 5 år	750.446	463.502	762.871
Forfald mellem 1 og 5 år	96.081	58.751	95.147
Langfristet del	846.527	522.253	858.018
Forfald indenfor 1 år	557.901	271.086	187.058
Kreditinstitutter i alt	1.404.428	793.339	1.045.076

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017

7 Periodiseret offentligt tilskud

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Forudbetaling til RE:AL-projektet fra ELENA	14.011	9.973	14.011
	<u>14.011</u>	<u>9.973</u>	<u>14.011</u>

8 Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.

De indgåede igangværende kontrakter med entreprenører vedrørende de forberedende arbejder og transportpakken har en samlet restværdi på 500 mio. kr.

Aarhus Letbane I/S blev i 2014 stævnet i 5 sager om størrelsen af erstatningerne for eksproprierede arealer. Sagerne bliver sambehandlet, og den samlede stævning udgør 5,9 mio. kr. Aarhus Letbane I/S har afvist kravet.

Ultimo 2015 er der anmeldt et erstatningskrav på foreløbigt 7,5 mio. kr. for skade som følge af spunsarbejder udført i juni 2014. Aarhus Letbane I/S har afvist kravet.

ASAL-konsortiet har rejst en række claims mod Aarhus Letbane, ligesom Aarhus Letbane har rejst en række claims mod konsortiet. ASAL-konsortiets claims går primært på tidsfristforlængelser, men kan få økonomiske konsekvenser, mens Aarhus Letbanes claims primært går på den forsinkede idriftsættelse. Der pågår forhandlinger mellem Aarhus Letbane og ASAL-konsortiet om et forlig, så en langstrakt og dyr retslig proces undgås. Udfaldet af disse forhandlinger vil have betydning for anlægsprojektets totaløkonomi.

9 Nærtstående parter

Aarhus Letbane I/S' nærtstående parter, der besidder mere end 5 % af stemmerettighederne:

Aarhus Kommune,
Rådhuset, 8000 Aarhus C

Region Midtjylland,
Skottenborg 26, 8800 Viborg

Der er i året modtaget indskud fra interessenterne jf. note 4.

10 Ændring i driftskapital

tkr.	30/6 2017	30/6 2016	31/12 2016
Ændring i tilgodehavender	68.940	11.537	-190.719
Ændring i forudbetalinger, leverandørgæld og anden gæld	39.578	-31.490	133.378
Hensættelse	0	8.000	6.806
	<u>108.518</u>	<u>-11.953</u>	<u>-50.535</u>

Halvårsregnskab 1. januar – 30. juni 2017